

Ügyiratszám: MN/10492-4/2011.
Tárgy: eljárás megszüntetése
Ügyintéző: **személyes adat**

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

773/2012. (IV. 25.) számú

VÉGZÉSE

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) **személyes adat**, a továbbiakban: Kérelmező) által 2012. április 5-én benyújtott kérelem alapján indult hatósági eljárást

megszünteti.

E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés felülvizsgálata a végzés közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott kérelemben kezdeményezhető. A bíróság a végzést nemperes eljárásban 30 napon belül vizsgálja felül.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácsához címzett, oda 2012. április 5-én érkezett beadványában a Hír Televízió Zrt. (a továbbiakban: Médiaszolgáltató) által, 2012. március 26-án 16 óra 05 perckor közzétett „Célpont” című, a Médiaszolgáltató munkatársait érintő, 2008-ban elindult bírósági eljárás lezárásával foglalkozó műsora (a továbbiakban: műorszám) vonatkozásában fogalmazott meg a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) több szakaszára hivatkozva kifogásokat, illetve hatósági eljárás megindítását kezdeményezte az alábbi esetek kivizsgálása érdekében:

A Kérelmező álláspontja szerint a Médiaszolgáltató valótlanul állította, hogy **Személyes adat** védőjeként járt el a műorszámokban bemutatott bírósági eljárás során, tette mindezt a Médiaszolgáltató a Kérelmező véleménye szerint abból a célból, hogy őt „sértő színben” tüntesse fel.

A Kérelmező véleménye szerint a Médiaszolgáltató azzal, hogy kérése ellenére arcát több alkalommal is bemutatta az érintett műorszámokban, megsértette az Smtv. 14. §-ában és 15. §-ában foglaltakat.

A műsorban a Kérelmező álláspontja szerint több alkalommal is a valóságnak nem megfelelő kijelentések hangoztak el, mely állítások közlése okán a Médiaszolgáltató megsértette az Smtv. 13. §-ában rögzített tárgyilagos és kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

A műorszámokban a Kérelmező álláspontja szerint több alkalommal szerepeltek a valóságnak nem megfelelő, rágalmozó, a Kérelmező személyiségi jogait sértő állítások.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltatónak a postai bélyegző tanúsága szerint 2012. március 29-én kézbesített, a Kérelmező kifogásait és az általa megfogalmazott helyreigazító közlemény szövegét tartalmazó kifogást.

A mediaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 145. § (1) bekezdése a bejelentői minőség fogalmkörét rögzíti az alábbiak szerint:

„A Hatóság e törvényben meghatározott feladat- és hatáskörével kapcsolatban a médiaigazgatásra vonatkozó szabály megsértésére hivatkozással bárki a Hatósághoz címzett bejelentéssel élhet, aki a bejelentés tárgyában nem minősül ügyfélnek (a továbbiakban: bejelentő).”

A Médiatanács fenti rendelkezés és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1), az ügyféli minőség meghatározását tartalmazó bekezdése alapján megállapította, hogy a 2012. április 5-én érkezett beadvány tartalma alapján kérelemnek minősül, tekintettel arra a tényre, hogy a beadványban vázolt jogsérelem – rágalmazás, becsületsértés, képmással való visszaélés - a Kérelmező személyhez fűződő jogait közvetlenül érinti.

A kérelem tartalma alapján a Médiatanács megállapította, hogy az Mttv. 182. § c) pontja alapján az Smtv. 13-20. §-aiban foglalt követelmények betartásának felügyelete tekintetében a Médiatanács rendelkezik hatáskörrel.

A beadványnak az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértését vélelmező kifogása kapcsán a Hatóság megállapította, hogy az Mttv. 184. § (1) bekezdés e) pontja alapján a kiegyensúlyozottsági kérelem elbírálása a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala hatáskörébe tartozik, így a Hatóság a beadvány ezen részét elkülönítve, az MN/10734 /2012. ügyiratszámom kezelte.

A Médiatanács ezt követően megvizsgálta, hogy a kérelemben jelzett magatartás kapcsán valószínűsíthető-e médiaigazgatásra vonatkozó rendelkezés – különös tekintettel az Smtv. 14. és 15. §-ának - megsértése és megállapította, hogy nem merül fel az Smtv. vonatkozó rendelkezéseibe ütköző magatartás megállapításának lehetősége az alábbiak miatt:

Az Smtv. 14. §-ában található rendelkezés a következőket tartalmazza:

„14. § (1) A médiatartalom-szolgáltatónak az általa közzétett médiatartalmakban, illetve azok készítése során tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot.

(2) Tilos a megalázó, kiszolgáltató helyzetben lévő személyek médiatartalomban történő, öncélú és sérelmes bemutatása.”

Noha a Kérelmező a 14. § egészének megsértése miatt indítványozta a Médiatanács eljárását, a kérelemben megfogalmazott kifogások és a Kérelmező által sérelmezett mediaszolgáltatói magatartásból egyértelmű, hogy az emberi méltóság megsértését vélelmezte az érintett műsorszám vonatkozásában.

Az Smtv. 14. §-ának megsértését a Kérelmező egy helyen nevesítette, amikor is azt kifogásolta, hogy az érintett műsorszám képmását kifejezett tiltakozása ellenére, számos alkalommal közzétették. A kérelemben megfogalmazott kifogások alapján azonban megállapítható, hogy a Kérelmező emberi méltósága megsértését a műsorszám elhangzott, álláspontja szerint valótlan állítások és a műsorszám szerkesztési technikája vonatkozásában is valószínűsítette.

Az emberi jogok, az emberi méltóság védelme a mediaszolgáltatásokra vonatkozó, „negatív” jellegű kötelezettségek egyike (tehát tartózkodásra, azaz a jogsértés elkerülésére kötelez), amely – egyes „pozitív” kötelezettségekhez hasonlóan – a demokratikus nyilvánosság megfelelő működését védi, nem pedig az egyént. A sajtószabadság korlátjaként megjelenő

szabályok legfőbb indoka ugyanis a néző (összefoglalóan: a közönség) érdekeinek – neki, mint a társadalom tagjának „járó” – védelme. Amikor a médiaszabályozás az emberi méltóság megsértését tiltja, ezzel az európai civilizáció egyik alapvetését védelmezi, az egyénnek járó tisztelet, megbecsülés, és az egyenlő státusz el nem ismerését közvetítő tartalmakat zárja ki a demokratikus nyilvánosságból.

A demokratikus nyilvánosságban érvényesülő szabályokat valamennyi demokratikus állam meghatározza. A nyilvánosságban szereplőknek, a sajtószabadság jogát gyakorlóknak e szabályokra tekintettel kell lenniük, és tartózkodniuk kell az olyan megnyilvánulásoktól, az olyan tartalmak közzétételétől, amelyek a demokratikus jogállami renddel nem férnek össze, például amelyek az emberek közötti egyenlőséget tagadják, az egyén vele született emberi méltóságát kérdőjelezik vagy sértik meg, hagyják figyelmen kívül. Az emberi méltóság olyan alapérték, amelynek érvényesülése a jogrendszer egészét, és a társadalmi élet valamennyi színterét, így a médiát is áthatja. Jóval többről van itt szó, mint a jogaiban sértett egyén személyiségének megvédelmezéséről, mert ezen alapérték tisztelete a társadalmi élet és együttműködés egyik fő fundamentuma.

Ennek megfelelően a Médiatanács abban az esetben állapíthatja meg az emberi méltóság alapvető értékének sérelmét, amennyiben a sérelem eléri a közérdekű igényérvényesítés, a demokratikus nyilvánosság veszélyeztetésének küszöbét.

Az Alkotmánybíróság (a továbbiakban: AB) gyakorlata szintén ezen értelmezés felé terelik a jogalkalmazást. A 46/2007. (VI. 27.) számú AB határozat szerint „[a]z ORTT (...) a közigazgatási eljárás során annak megállapítására jogosult, hogy a műsorszolgáltató az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, és az egyes műsorainak témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értéket.” Ebből következik, hogy ha az AB szerint sem az egyéni jogsérelem, hanem a műsorszám „jellege, nézőpontja” alapján állapítható meg az emberi jogok megsértése, akkor többről van szó, mint puszta egyéni sérelemről, a jogsértéshez „megkívánt” magatartás ahhoz képest súlyosabb.

A 165/2011. (XII. 20.) számú AB határozat indokolása megállapítja, hogy a hatóság „nem a védett jogok személyhez fűződő oldalának védelmében” lép fel, majd kimondja, hogy a média „rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában”, tehát e kultúra védelme lehet a médiaszabályozás célja. Ezt követően az indokolás leszögezi, hogy „indokolt, hogy a hatóság – e jogok intézményes tartalmát érintő körben – (...) a közösség érdekében felléphessen a jogsértővel szemben” (IV. 2. 2. 2. pont). Az idézett szövegrészekből egyértelművé válik, hogy az AB szerint a szabályozás célja és indoka a közösség (nem pedig az egyén) érdekében a jogok „intézményes tartalmának” (nem pedig konkrét sérelmének) védelme.

Mindezek alapján a Médiatanács megállapította, hogy a kérelem tárgyát képező műsorszám vonatkozásában nem állapítható meg az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértése alapjául szolgáló közérdek sérelme.

A Kérelmező képmásának hozzájárulása nélküli szerepeltetése miatt az Smtv. 15. §-ának megsértését is valószínűsítette, mellyel kapcsolatban a Médiatanács az alábbiakat rögzíti.

A Kérelmező beadványában tévesen hivatkozott az Smtv. 15. §-ában foglalt, alábbi rendelkezések megsértésére:

„15. § (1) Tilos visszaélni a médiatartalom-szolgáltatónak adott, nyilvános közlésre szánt nyilatkozat közzétételébe történt beleegyezéssel.

(2) A médiatartalom-szolgáltató köteles a nyilvános közlés céljából készített nyilatkozatot a nyilatkozatot adó személynek - annak kérelmére - megmutatni; azt nem közölheti, ha a közzétételhez a nyilatkozatot adó személy azért nem járul hozzá, mert azt a médiatartalom-szolgáltató érdemben megváltoztatta, és a változtatás a nyilatkozatot adó számára sérelmes.

(3) A nyilatkozat közzétételéhez történt hozzájárulás a médiatartalom-szolgáltató (1) bekezdésben szereplő visszaélése esetén jogkövetkezmény nélkül visszavonható, amennyiben

a) azt a nyilatkozó nem a helyi, országos vagy európai közélet eseményével összefüggésben tette,

b) az nem a Magyar Köztársaság polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró valamely eseménnyel kapcsolatos, vagy

c) a visszavonásra irányuló nyilatkozatot nem hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy, vagy politikai közszereplő köz megbízatása ellátásával összefüggésben tette, feltéve, hogy a visszavonás a közzétételt megelőzően kellő időben történik, és így nem okoz a médiatartalom-szolgáltató számára aránytalan sérelmet. Az e jogot korlátozó szerződéses kikötés semmis.”

Az Smtv. fenti rendelkezései alapján valamely médiatartalomban megjelentetni kívánt nyilatkozat közzétételét megelőzően, a médiatartalom-szolgáltatónak kötelessége a nyilvános közlés céljából készített nyilatkozatot a nyilatkozatot adó személynek - annak kérelmére - megmutatni; illetve azt nem közölheti, ha a közzétételhez a nyilatkozatot adó személy azért nem járul hozzá, mert azt a médiatartalom-szolgáltató érdemben megváltoztatta, és a változtatás a nyilatkozatot adó számára sérelmes.

Az Smtv. tehát kizárólag a nyilvános közlésre szánt nyilatkozatok megjelenését megelőző aktusokat és a közzététel – törvényben rögzített okokból történő - megtagadásának következményeit, illetve a jogszerű megtagadás eseteit szabályozza, a rendelkezés nem terjed ki valamely személyről készített felvételnek a hozzájárulása nélkül történő közzétételére.

A Ptk. az alábbi vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza:

„80. § (1) A személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés.

(2) Képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.”

A polgári törvénykönyv alapján tehát a képmás és a hangfelvétel a törvény védelme alatt áll, az (1) bekezdésből következően azzal kapcsolatban bármiféle visszaélés tilos. Ez nemcsak a (2) bekezdésbe ütköző módon, tehát az engedély nélküli nyilvánosságra hozatal útján valósulhat meg, de – egyebek mellett - a felvétel készítésével is, ha valaki az érintett engedélye nélkül, illetéktelenül hatol be a személyiségi érdekkörbe (BH1985. 57.), így például, ha rejtett kamerával, titkos lehallgatással készít felvételt. Visszaélésnek minősül az engedéllyel készült felvétel rendeltetésétől eltérő célú felhasználása (így amikor a híradó számára készült tudósítás képeit reklám céljára használják), vagy adott esetben a nyilvánosságra hozatal módja is.

A képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozataláról kizárólag az ábrázolt, illetve a felvételen szereplő személy jogosult dönteni.

A hozzájárulásban megnyilvánuló rendelkezési jogosultság önálló, a felvétel készítésétől független jog. Önmagában tehát a film, fotó vagy hangszalag stb. készítéséhez adott hozzájárulás nem jelenti egyben a felhasználás engedélyezését is.

Ez alól azonban számos kivétel akad, mikor is a felvétel készítésére vonatkozó engedély a nyilvánosságra hozatalra is kiterjed. Annak megítélésében, hogy az adott esetben a fő szabály vagy a kivétel érvényesül-e, a felvétel készítés céljának, a társadalom életében kialakult gyakorlatnak, szokásoknak, valamint a készítő vagy készítettő és az ábrázolt személy között lévő kapcsolatnak van döntő jelentősége. Így például egy élő televíziós műsor számára készülő filmfelvétel esetében a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulást

is megadottnak kell tekinteni, ha az érintett ennek ismeretében engedi magát fényképezni és a sugárzásra vonatkozóan semmiféle nyilatkozatot nem tesz.

A felhasználáshoz adott engedély kiterjesztően nem értelmezhető.

A Ptk. 80. § (2) bekezdése egyetlen kivételt jelöl meg, amikor a felvételek készítése és azok nyilvánosságra hozatala kapcsán nem szükséges az érintett személy hozzájárulása, ez a nyilvános közszereplés.

A Polgári Törvénykönyv 84. § (1) bekezdése értelmében:

„Akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;

e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

(2) Ha a kártérítés címén megítélhető összeg nem áll arányban a felróható magatartás súlyosságával, a bíróság a jogsértőre közérdekű célra fordítható bírságot is kiszabhat.

(3) E szabályok irányadók akkor is, ha a jogsértés tilos reklám közzétételével történt.”

A Médiatanács a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy az Mttv. feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai alapján nem rendelkezik hatáskörrel a Kérelmező képmásával történő visszaélés okán felmerült igény vonatkozásában, azok érvényesítése bírósági úton lehetséges.

A Kérelmező által sérelmezett, állítása szerint a becsületét, jóhírnevét sértő médiaszolgáltatói magatartás, és a műsorban szereplő valótlan állítások révén csorbult egyéb személyhez fűződő jogai orvoslása – tekintettel az Mttv. hatásköri rendelkezéseire – szintén polgári bíróság feladata lehet.

A műsorszámban szereplő, a Kérelmező állítása szerint vele kapcsolatban valótlanosságokat állító médiaszolgáltatói közlések vonatkozásában a Médiatanács az alábbiakat rögzíti.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdésében rögzített sajtó – helyreigazítási eljárás lefolytatása nem tartozik a Médiatanács hatáskörébe. A sajtó – helyreigazítási eljárás egyébként nem alkalmas bármiféle személyiségi sérelem védelmére, csak a jogszabályban pontosan meghatározott személyiségi sérelmek orvoslásaként alkalmazható.

Helyreigazításra csak valótlan vagy a valóságot hamis színben feltüntető tényállítások közzlése (híresztelése) esetében kerülhet sor, és csak akkor, ha a jogsértést a jogszabályban meghatározott sajtóközlemény valósítja meg, és a közzlés valakinek a személyére vonatkozik.

Sajtó-helyreigazítást az kérhet, akinek a személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető, a sajtó-helyreigazítási jogosultság polgári bíróság előtt érvényesíthető. Mindezekre tekintettel a Médiatanács az Smtv. 12. § (1) bekezdésének megsértése tárgyában hatáskör hiányában nem jogosult eljárni.

Mindezek alapján a Médiatanács a Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette az eljárást, tekintettel arra, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye azon az alapon, hogy a Médiatanács nem rendelkezik hatáskörrel a személyhez fűződő jogok megsértése miatti igény vonatkozásában, és ez csak később, az eljárás megindulását követő nyolc napon túl jutott a tudomására.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (2) bekezdésében, továbbá az Mttv. 163. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A jogorvoslat elbírálásának határidejét az Mttv. 164. § (1) bekezdése határozza meg.

Az eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2012. április 25.

A Médiatanács nevében:

Szalai Annamária
elnök

dr. Kollarik Tamás
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat